

УДК 001.895:378.046-021.68

Любченко Н. В.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ ЯК ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ

А *Визначені основні протиріччя між сучасними соціально-економічними перетвореннями в світовому та українському світоваристві та здатністю освітньої галузі адаптуватися до умов суспільства, що стрімко змінюється, вони є чинниками наукового пошуку шляхів інноваційного розвитку системи післядипломної освіти. Обґрунтована необхідність вирішення проблеми інноваційного розвитку закладів післядипломної педагогічної освіти шляхом використання кластерного підходу до її розвитку. Визначені предмет, об'єкт, мета і завдання дослідження з обраної проблематики.*

Ключові слова: управління інноваційним розвитком закладу, кластер, освітній кластер.

Вступ. Обраний Україною шлях до європейської та світової інтеграції посилює необхідність модернізації всіх сфер суспільного життя, і, насамперед, освітньої галузі, яка в сучасних умовах стає ключовим генератором суспільних змін. На сучасному етапі розвитку національної освіти пріоритетними напрямками визначено європейський рівень якості й доступності освіти; створення системи неперервної освіти, спрямованої на задоволення інтересів громадян у постійному підвищенні професійного рівня відповідно до кон'юнктури ринку праці, забезпечення потреб суспільства й держави у висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівцях. Характерні тенденції розвитку національної системи вищої освіти, спрямованого на інтеграцію до єдиного європейського простору, затвердження Національної рамки кваліфікацій, прийняття демократичного, проєвропейського та системного Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII детермінують початок нового етапу розвитку української вищої освіти – реального підвищення якості вищої освіти в країні та формування освітньої системи як конкурентоспроможної для входження до Європейського Союзу. Зазначений закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом із метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для

високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Перехід до інноваційної економіки супроводжується зміною сформованої структури зайнятості населення, скороченням неефективних робочих місць, перерозподілом працівників за видами економічної діяльності, виникненням нових напрямів зайнятості. У зв'язку з цим істотно підвищується відповідальність системи освіти за формування кваліфікованих кадрів, яких потребує інноваційний розвиток економіки. Саме тому система освіти має перейти від «наздоганяючого» характеру навчання до випереджального. Це обумовлює необхідність удосконалення управління освітою в цілому й вищою професійною освітою зокрема. Відповідно і система післядипломної освіти має відповісти на такі виклики щодо інноваційного розвитку.

Постановка проблеми. Заклади післядипломної освіти в різних регіонах України функціонують і розвиваються в єдиному просторі оновлення національної освіти, забезпечуючи системні процеси модернізації галузі. Їхня діяльність вийшла на рівень системних впливів, оперативного реагування на інновації, що вводяться в освітній простір району, міста, області, регіону, країни. Метою післядипломної освіти, як зазначено в ст. 60 Закону України «Про вищу освіту», є спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її

професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду, що забезпечуватиме підвищення їх конкурентоспроможності відповідно до суспільних потреб, а також задоволення потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати фахові функції, впроваджувати у виробництво нові технології, сприяти подальшому соціально-економічному розвитку суспільства [1]. Зміст післядипломної освіти визначається вимогами суспільства до кадрового забезпечення галузей господарства з урахуванням перспективи їхнього розвитку, сучасними вимогами до засобів, форм і методів професійної діяльності на основі державних стандартів підготовки фахівців.

Інноваційний розвиток системи післядипломної освіти є складним, багатоаспектним процесом, спрямованим на вирішення комплексу проблем соціального, правового й функціонального характеру, ефективність якого уможливується за умов необхідного нормативного, структурного, організаційного, методичного, інформаційного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення. Головною місією формування інноваційного середовища післядипломної освіти є генерування інноваційних потоків і нарощування інноваційного потенціалу кожного навчального закладу і системи загалом. Результатом інноваційного середовища післядипломної освіти є створення умов для вдосконалення інституційних форм реалізації інноваційної політики освіти, розроблення й впровадження організаційно-структурних моделей інноваційного середовища та технологій управління інноваційними процесами. Як свідчать теоретичні та практичні дослідження початку XXI століття, якість інноваційного розвитку закладів післядипломної освіти (академій, інститутів післядипломної освіти; структурних підрозділів вищих навчальних закладів; структурних підрозділів наукових установ; центрів післядипломної освіти; підрозділів післядипломної освіти в організаціях та на підприємствах; інших юридичних осіб, що проводять освітню діяльність, пов'язану з наданням послуг із післядипломної освіти), відстає від соціального замовлення. Особливого значення набувають дослідження щодо розроблення концептуальних підходів до технологій побудови моделей ефективного управління в системі післядипломної педагогічної освіти [2]. Тому виникає проблема пошуку шляхів управління інноваційним розвитком закладів післядипломної освіти України в умовах глобалізаційних соціально-економічних перетворень.

Літературний огляд. Важливі питання теорії та практики післядипломної педагогічної освіти, її інноваційного розвитку досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема, методологічні основи неперервної педагогічної освіти – С. Гонча-

ренко, І. Зязюн, В. Кремень, В. Маслов, Н. Нічкало, В. Олійник, М. Романенко; наукові засади управління освітою – В. Андрущенко, В. Биков, В. Луговий; концептуальні положення організації та вдосконалення системи післядипломної педагогічної освіти – В. Бондар, А. Даринський, А. Кузьмінський, В. Маслов, І. Мороз, Н. Протасова, Т. Сорочан, Т. Сущенко, П. Худоминський, Є. Чернишова; теоретичні засади управління навчальними закладами та підготовки управлінських і педагогічних кадрів – А. Алексюк, Ю. Васильєв, Г. Дмитренко, М. Євтух, Г. Єльнікова, Л. Калініна, В. Пікельна, О. Пехота, Л. Пуховська, З. Рябова, Т. Сущенко, концептуальні положення щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, науково-методичної роботи з педагогічними кадрами – Ю. Бабанський, Н. Клокар, Н. Мурована, О. Пометун, О. Савченко, І. Якухно та ін.; вироблення критеріїв оцінки ефективності різних аспектів управлінської діяльності в освіті – О. Бондар, М. Капустін, Ю. Конаржевський, Л. Одерій та ін.

У той же час у сучасних умовах трансферу національної економіки та світової глобалізації освітніх процесів проблема забезпечення інноваційного розвитку закладів післядипломної освіти є актуальною. У контексті розв'язання основних завдань післядипломної освіти, функціонування навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти доцільно розглядати як з точки зору вироблення стратегії фахового зростання їхнього науково-педагогічного і педагогічного персоналу з урахуванням взаємодії із зовнішнім середовищем, так і з позиції вдосконалення механізмів забезпечення високої якості управлінських процесів у системі освіти. Аналіз наукових джерел виявив, що на теперішній час дослідниками визначені теоретико-методологічні основи різних видів управління соціально-педагогічними системами, що мають свою специфіку змісту, структури, технології на регіональному та локальному рівнях, зокрема: цільове управління (Г. Дмитренко В. Лазарєв, М. Поташник, В. Панасюк, С. Подмазін та ін.); управління за результатами, мета якого полягає у досягненні максимальних результатів у певних умовах (П. Третьяков, В. Лазарєв, М. Поташник, Т. Санталайнена, Е. Воутилайнен); мотиваційне управління (В. Сладкевич, П. Третьяков та ін.); рефлексивне управління (Т. Давиденко, Т. Шамова та ін.); алгоритмізоване управління (А. Єрмола та ін.); маркетингове управління (З. Рябова).

У дослідженні І. Якухна зазначається, що з огляду на світовий досвід не можна допускати зменшення ролі держави в керівництві системою освіти, так само, як і зниження рангу інституту освіти в системі соціально-економічних пріоритетів. Розрив зв'язків між освітою, наукою, культурою й економікою та обмеження прав і свобод громадян в освітній сфері не сприятиме розвит-

ку суспільства» [3, с. 26]. Важливим для дослідження з обраною нами проблеми є колективна наукова праця «Підготовка науково-педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти: зміст, організаційні форми, технології», у якій зауважується, що «шляхи суспільного розвитку через євроінтеграційні зрушення передбачають багатоваріантність реалізації соціальних процесів і базуються на багатовимірності сучасного світу» [4, с. 19]. У наукових працях Є. Чернишової розглядається можливість формування освітніх кластерів із огляду на розуміння вищих навчальних закладів як соціально-економічної системи, якій притаманні особливі соціально-економічні відносини, пов'язані із наданням специфічних послуг й особливостями технологій продуктивної професійної діяльності їхнього персоналу, а також застосування кластерного механізму з метою підвищення якості освітніх послуг, які надають навчальні заклади системи післядипломної педагогічної освіти [5].

Відповідно *метою статті* є обґрунтування необхідності вирішення проблеми інноваційного розвитку закладів післядипломної педагогічної освіти шляхом використання кластерного підходу до її розвитку, *завданнями* – виявлення основних протиріч між сучасними соціально-економічними перетвореннями в світовому та українському співтоваристві та здатністю освітньої галузі адаптуватися до умов стрімкозмінного суспільства, які є чинниками наукового пошуку шляхів інноваційного розвитку системи післядипломної освіти; а також визначення предмета, об'єкта, мети і завдань дослідження з обраної проблематики.

Основна частина. Процеси глобалізації, посилення міжнародної конкуренції, характерні для сучасної економіки, з'явилися об'єктивно передумовою зміни парадигми управління конкурентоспроможністю, яка полягає у відмові від традиційної політики і переході до нової, інноваційної. Президент Національної академії педагогічних наук України В. Кремень у своєму інтерв'ю «Дзеркалу тижня» зауважив, що «світ вступив у інноваційний тип прогресу. Затребуваною в будь-якій галузі суспільства є лише інноваційна людина, тобто людина з інноваційним типом мислення, інноваційною культурою і здатністю до інноваційного типу діяльності. Така людина має бути здатною сприймати зміни, творити зміни, жити у постійно змінюваному середовищі – нові знання, нові ідеї, нові технології, нове життя» [6]. Аналіз наукових джерел останніх років кінця ХХ – початку ХХІ століть показав, що в умовах глобалізації, як ключового фактора сучасної економіки, найефективнішою формою економічного росту успішних соціально-економічних систем є формування багатоаспектних формувань – кластерів, розроблення та впровадження кластерного механізму забезпечення конкурентоспроможності соціально-економічних систем. Окремі дослідники вважають, що в економічну теорію по-

няття «кластер» було введено М. Портером, який визначив його як об'єднання (за географічною ознакою) групи взаємозалежних організаційних структур, спеціалізованих на постачанні послуг, пов'язаних із напрямом і специфікою їхньої діяльності (університетів, торговельних об'єднань тощо) у певних конкуруючих галузях продуктивної діяльності людини, але таких, що здійснюють спільну діяльність у мережі [5, с. 15]. Розуміння кластерної філософії у світовому товаристві швидко зростає, а самі кластери стають ключовим компонентом національних і регіональних планів економічного розвитку. Кластерний підхід до розвитку був сприйнятий у більшості країн світу і став невід'ємним елементом їхньої інноваційної політики. У багатьох розвинених країнах (США, Канаді, Японії, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії тощо) кластери стали ефективним інструментом підвищення конкурентоспроможності територій. Системні ефекти пов'язані зі зростанням ефективності діяльності соціально-економічної системи, функціонування якої обумовлено інтеграцією не тільки окремих частин в єдине ціле, але й цілеспрямованим розвитком обраних напрямів діяльності, концентрацією спільних зусиль. Питання щодо виникнення кластерів, їх функціонування та розвитку, економічно-соціальної природи кластерів розглянуто у працях М. Барішнікової, А. Залялової, Н. Кусик, Е. Ленчук, Ю. Ольсевича, О. Семенової, Є. Соколової, В. Третьяка, В. Мазарчука, О. Симонова, С. Соколенко, Є. Тебенкової, Є. Хакимової, І. Чиннової, авторського колективу під керівництвом Т. Ускової та ін., кількість публікацій із кластерної тематики стрімко зростає.

У Україні у багатьох регіонах проведено дослідження з кластерної тематики, запроваджуються сучасні ефективні форми об'єднання суб'єктів господарювання. Кластеризація може розглядатися для України одним зі шляхів розбудови економіки та підтримки її на належному рівні в системі світових господарських відносин. Однак до сьогодні законодавча база реалізації кластерної політики відсутня, немає жодного закону щодо підтримки цієї моделі розвитку країни, що не сприяє формуванню й освітніх кластерів. Формування освітніх кластерів, як однієї з організаційних форм поєднання інтелектуальних, фінансових і матеріальних ресурсів для забезпечення конкурентних переваг у певному напрямі діяльності, є важливою частиною державної кадрової політики багатьох країн світу.

У працях Є. Чернишової запропоновано погляд на кластерні технології як на засоби комутації ефективного функціонування навчальних закладів, які можуть сприяти забезпеченню їхньої конкурентоспроможності, та, водночас, високому рівню функціонування галузі освіти й науки. Кластер, на думку науковців, здатний компенсувати зростаючий в умовах глобалізації

рівень невизначеності соціальних процесів, створює специфічний інформаційний та освітній простір, активізує мотивацію соціально-економічних суб'єктів продуктивної діяльності, розвиває багатомірність і багатоаспектність розвитку освіти [4; 5]. Результатом діяльності освітнього кластера є дифузія інноваційної активності від одного суб'єкта продуктивних взаємин до іншого, тому кластери можуть стати тією основою, завдяки якій буде сформовано національну інноваційну систему. Відсутність законодавчої, науково-методичної баз розвитку кластерної політики в країні стримує формування освітніх кластерних структур, діяльність яких спрямована на підвищення конкурентоспроможності соціально-економічних систем завдяки реалізації високотехнологічних освітніх послуг.

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (УМО), як вищий навчальний заклад інноваційно-дослідницького типу в структурі НАПН України та ініціатор створення Консорціуму закладів післядипломної освіти, може бути кластеротворювальною складовою у науково-освітньому кластері, для якого характерним є невисокий ступінь територіального взаємозв'язку його партнерських суб'єктів, тому що просторова організація кластера більшою мірою визначається специфікою організації та проведення науково-дослідної роботи й експериментів. Розроблення та впровадження кластерної концептуальної моделі взаємодії закладів післядипломної педагогічної освіти та інших суб'єктів освітньої, наукової та виробничої сфер в умовах науково-освітнього кластера сприятиме створенню необхідних передумов для підготовки нормативної, науково-методичної бази щодо кластерних механізмів взаємодії суб'єктів діяльності з надання та споживання освітніх послуг в умовах конкурентного середовища та його викликів. Очікуваними системними результатами використання кластерних технологій у системі післядипломної педагогічної освіти, на наш погляд, можуть бути підвищення рівня перепідготовки кадрів, розвиток наукомістких послуг, широке впровадження новітніх наукових досліджень; підвищення доступності, якості й ефективності освітніх послуг, сформованість позитивної мотивації та ціннісно-сміслових орієнтацій колективів навчальних закладів, науково-методичних установ на роботу у кластерних структурах, підготовка пропозицій щодо законодавчої бази про формування кластерних механізмів взаємодії закладів післядипломної педагогічної освіти та інших суб'єктів освітньої, наукової та виробничої сфери на засадах соціального партнерства як засобу забезпечення їхньої конкурентоспроможності тощо.

Треба зазначити, що на теперішній час недостатньо досліджено методологічні основи створення та функціонування освітнього кластера, визначення механізмів впливу кластерної взаємодії суб'єктів освіти, науки та виробничої сфери з надання та

споживання освітніх послуг на інноваційний розвиток закладів післядипломної педагогічної освіти. Серед таких механізмів можна виділити психолого-педагогічні, соціально-психологічні, когнітивні, комунікативні, інформаційні тощо.

На основі аналізу наукових, методичних і нормативно-правових джерел щодо функціонування системи післядипломної освіти виявлені певні суперечності між: сучасними соціально-економічними перетвореннями в світовому та українському співтоваристві та здатністю освітньої галузі адаптуватися до умов стрімкозмінного суспільства відповідно до досягнень науково-технічного прогресу та вимог ринку праці; нагальною потребою суспільства в креативній науково забезпеченій модернізації вищої школи і недостатністю теоретично обґрунтованих механізмів забезпечення її інноваційного розвитку, особливо закладів післядипломної педагогічної освіти; непинним рухом суспільства до ринкової економіки та недостатньою ефективністю традиційних форм і методів функціональної діяльності післядипломної професійної освіти; євроінтеграційними процесами щодо підвищення якості освіти та недосконалістю механізму управління в системі післядипломної освіти з метою гнучкого та оперативного реагування на інноваційні процеси й забезпечення їх розвитку в єдиному освітньому просторі; необхідністю інноваційного розвитку системи закладів післядипломної освіти та недостатністю дослідження ресурсів їх розвитку на засадах кластерного підходу.

Зазначені протиріччя обумовили напрям наукового пошуку та формулювання проблеми дослідження таким чином: недостатній рівень дослідження ресурсів кластерного підходу до управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти знижує ефективність їхньої діяльності в умовах інтегративної взаємодії суб'єктів освіти, науки та виробничої сфери, що спрямовується на підвищення якості освіти загалом.

Актуальність окресленої проблеми та недостатній ступінь її розробленості в теоретико-методологічному аспекті зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Теоретичні і методичні засади управління інноваційним розвитком закладів післядипломної освіти на основі кластерного підходу».

Метою дослідження є науково-методологічне обґрунтування, розроблення та експериментальна перевірка технології управління інноваційним розвитком закладів післядипломної освіти на засадах кластерного підходу в умовах євроінтеграційних змін.

Для досягнення поставленої мети необхідне вирішення таких завдань:

1. Проаналізувати наукові джерела з виникнення та еволюції методології функціонування кластерних структур, їхньої сутності та змісту.
2. Охарактеризувати теоретико-методологічні

засади управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти.

3. Вивчити досвід дослідницьких шкіл управління інноваційного розвитку закладів післядипломної педагогічної освіти України.

4. Проаналізувати проблеми, тенденції, закономірності інноваційного розвитку закладів післядипломної педагогічної освіти України.

5. Розкрити концептуальні підходи і наукові погляди на типологію та класифікацію кластерів.

6. Вивчити існуючий досвід співпраці суб'єктів освітньої, наукової і виробничої сфери з елементами кластерної взаємодії.

7. Визначити, науково обґрунтувати теоретичні основи і нормативні засади організації та функціонування освітніх кластерів як організаційної форми інтегративної діяльності суб'єктів освітньої, наукової та виробничої сфери.

8. Науково обґрунтувати побудову структури та визначення змісту моделі управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти на засадах кластерного підходу до взаємодії суб'єктів освіти, науки і виробничої сфери з надання та споживання освітніх послуг.

9. Експериментально перевірити розроблену модель управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти на основі кластерного підходу.

10. Проаналізувати та узагальнити результати експериментальної перевірки запропонованої технології управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти на засадах кластерного підходу.

11. Розробити нормативні та методичні рекомендації з управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти на кластерній основі.

Об'єктом дослідження є управління розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах модернізаційних змін.

Предмет дослідження – теоретико-методологіч-

ні основи та методика управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти.

Апробація результатів дослідження. Відповідно до мети і завдань дослідження потрібно розробити нормативні та методичні рекомендації з управління інноваційним розвитком закладів післядипломної педагогічної освіти на кластерній основі, спрямованого на підвищення рівня професійного розвитку керівних, науково-педагогічних, педагогічних працівників освітньої галузі, підвищення її конкурентоспроможності.

Висновки. Отже, дослідження проблеми інноваційного розвитку закладів післядипломної педагогічної освіти на основі кластерного підходу, визначення його теоретичних і методичних засад сприятимуть розробленню законодавчої, науково-практичної баз розвитку кластерної політики в країні, формуванню освітніх кластерних структур, діяльність яких спрямована на підвищення конкурентоспроможності соціально-економічних систем завдяки реалізації високотехнологічних освітніх послуг.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38, ст. 2004) (із змінами, внесеними згідно із Законами № 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.40 № 319-VIII від 09.04.2015) <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Любченко, Н. В. Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект: наук.-метод. пос. / Н. В. Любченко / за ред. Є. Р. Чернишової // Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 256 с.
3. Якухо, І. І. Теоретично-методичні основи управління інноваційним розвитком післядипломної педагогічної освіти регіону: моногр. // І. І. Якухо. – Житомир: Полісся, 2011. – 536 с.
4. Чернишова, Є. Р. Підготовка науково-педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти: зміст, організаційні форми, технології: наук. посіб. // авт. кол. Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузія [та ін.]; за наук. ред. Є. Р. Чернишової. – Київ: ДВНЗ «Ун-т менедж. осв.» НАПН України, 2014. – 318 с.
5. Чернишова, Є. Р. Освітні кластери як шлях підвищення конкурентоздатності навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти / Є. Р. Чернишова // Науково-методичне забезпечення діяльності освітніх округів в умовах реформування освітньої галузі: темат. зб. матер. Всеукр. наук.-практ. семінару в рамках Всеукр. школи новаторства кер., наук.-пед. і пед. працівників післядипл. пед. освіти / Нац. акад. пед. наук України; [упоряд.: Любченко Н. В. та ін.; за заг. ред. Олійника В. В.]. – Рівне: ПП Лапсук, 2012. – С. 14–23.
6. Кремень, В. Г. Чому ми бідні, якщо такі освічені? / В. Г. Кремень // Дзеркало тижня, № 6, 20–27 лютого 2015.19:17, 21.02.2015. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/537/>

Дата надходження

авторського оригіналу: 18.09.2015

Любченко Н. В. Управление инновационным развитием заведений последишломного педагогического образования на основе кластерного подхода как проблема исследования.

А Определены основные противоречия между современными социально-экономическими преобразованиями в мировом и украинском сообществе и способностью образовательной сферы адаптироваться к условиям быстроизменяющегося общества, которые есть показателями научного поиска путей инновационного развития системы последишломного образования. Обоснована необходимость решения проблемы инновационного развития заведений последишломного педагогического образования путём использования кластерного подхода к её развитию. Определены предмет, объект, цель и задачи исследования по избранной проблематике.

Ключевые слова: управление инновационным развитием заведения, кластер, образовательный кластер.

Liubchenko N. V. Management of innovative development in institutions of postgraduate pedagogical education based on the cluster approach as a problem of research.

S The article deals with the basic contradiction between contemporary socio-economic transformations in the global Ukrainian community and the educational sector and the ability to adapt to rapid transformations in society which are factors of research innovative ways of development of postgraduate education and the necessity of solving the problems of innovative development of postgraduate education institutions by using the cluster approach to its development. There are defined subject, object, purpose and objectives of the study of selected issues.

Key words: institutions of innovative development management, cluster, educational cluster.